

PODEM I ESCANDINÀVIA

Germà Bel

(Publicat a *La Vanguardia*, 30 de desembre de 2014)

Podem és el factor emergent en el debat polític. Molt comentarista acusa aquesta formació de 'populisme' econòmic; acusació estèril, perquè la política econòmica espanyola ja va sobrada de populisme. Abans, en les albors de la crisi, per concedir indiscriminats xecs nadó; ara per retallar sense mesura recursos per a serveis nuclears del benestar, com educació i sanitat, mentre es preserven a resguard de retallades àrees dels serveis centrals de l'Estat que cobreixen funcions molt menys sensibles, sobretot per a les capes socials més colpejades per la crisi. A més, Podem va alterant la seva proposta econòmica, amb una moderació progressiva que permet preveure un programa electoral més moderat del que proposi el PSOE a les properes eleccions. Al temps. Potser per això, Pablo Iglesias esmenta ara el model escandinau com el seu referent. La proposta és interessant, i hem de suposar que no es refereix a despesa pública rècord, molt dèficit i molt deute públic, doncs en aquest cas el seu model seria el francès més que l'escandinau.

El gran atractiu dels països escandinaus és el seu alt grau de cohesió social, per al que apliquen polítiques molt diferents a les espanyoles. A part del seu èxit a perseguir el frau fiscal, la gran diferència és promoure molta flexibilitat en els mercats. Sense anar més lluny, ¿es refereix Podem a suprimir el salari mínim per llei? No n'hi ha a Dinamarca ni Suècia (totes dues amb primer ministre socialdemòcrata) ni Finlàndia (amb socialdemòcrates al govern). ¿O pot ser proposa emular la seva legislació laboral, caracteritzada per la flexiseguretat, que responsabilitza a l'Estat de promoure al treballador en atur, en lloc de blindar el lloc concret de treball? ¿I què dir de la desfuncionarització d'ocupacions com la de professor universitari a Suècia i Finlàndia, mentre que les castes universitàries campen al seu aire en les universitats espanyoles? Sorpren que un grup de gènesi universitària no hagi fet cap reflexió al respecte.

És cert, no es pot copiar tot el que funciona bé en altres models. Però, igual de cert, l'èxit nòrdic per aconseguir més cohesió social i més oportunitats es basa a combinar flexibilitat en els mercats amb bona política distributiva. Per això és decebedor que els termes 'monopoli', 'competència' i 'flexibilitat' siguin invisibles en la proposta econòmica de Podem.

A Espanya li convé un recanvi de personal polític, tant pel mal acompliment econòmic com per la corrupció. Però un simple reemplaçament de personal polític no millorarà les coses, alleujaments justiciers apart. El que Espanya necessita és una reforma a fons de les seves institucions. I sorpren que Podem, tan àcid amb la crítica a 'la Casta', obviï qualsevol crítica a les institucions, quan és la seva configuració vertical i propensa al control social la que promou comportaments de captura de rendes i males polítiques. Però potser no es vulgui debilitar allò que tan sols s'aspira a ocupar i controlar. Tant de bo 2015 ens porti més i millors precisions, que ens permetin superar aquesta sensació que, més que oposició a LA Casta, està emergint un grup d'opositors A Casta.